

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่ศึกษาข้อมูลเชิงลึก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงประจักษ์ศึกษาหาข้อเท็จจริง โดยการรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานที่เป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการอธิบายปัจจัยเรื่องความงามและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของสาวเซียร์เบียร์เพื่อสร้างความสำเร็จในอาชีพเซียร์เบียร์ และหลังจากนั้นรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ที่ทำงานในอาชีพพริตตี้สาวเซียร์เบียร์ จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

วิธีการศึกษา

1. ขั้นตอนการวิจัยเอกสาร (Documentary Survey)

เป็นการค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเชิงทฤษฎี โดยคัดเลือกข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการใช้เรือนร่างเป็นเครื่องมือในการต่อรองในการทำงาน เพื่อให้เป็นแนวทางในการตั้งคำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์เชิงลึก

เนื่องจากหัวข้อในการวิจัยเกี่ยวข้องกับความงามของสาวเซียร์เบียร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อที่เป็นมาตรฐานกระแสหลัก วัฒนธรรม ลักษณะของอำนาจการแสวงหาเทคนิคในการต่อรอง การสร้างคุณค่าความหมายของการแสดงออก ดังนั้นผู้วิจัยจะให้ความยืดหยุ่นในการสัมภาษณ์เพื่อให้ข้อมูลตรงตามหัวข้อให้มากที่สุด และเป็นข้อมูลในเชิงลึกด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวผู้วิจัย

เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนโดยการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อสำรวจตามประเด็น ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความคืบหน้าของประเด็น ขั้นตอนต่อมาคือการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. การตั้งคำถามตามกรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

แม้ว่าการสัมภาษณ์เชิงลึกจะสามารถมีความยืดหยุ่น แต่การสัมภาษณ์ต้องสามารถตั้งคำถามอย่างตรงประเด็น และได้ข้อมูลให้สมบูรณ์ที่สุด

3. มีการให้เทปบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์

เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเก็บข้อมูลและมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ต้องได้รับความยินยอมอย่างเต็มที่จากผู้ให้สัมภาษณ์

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงลึก โดยอาศัยการสัมภาษณ์เรื่องราวต่าง ๆ ของสาวเชียร์เบียร์นับตั้งแต่กระบวนการรับรู้ทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพสาวเชียร์เบียร์ จนมาถึงกระบวนการตัดสินใจประกอบอาชีพสาวเชียร์เบียร์ เมื่อเข้าสู่การเป็นสาวเชียร์เบียร์มีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อย่างไรบ้าง รวมถึงมุมมองของสาวเชียร์เบียร์เองว่ามีทัศนคติต่ออาชีพสาวเชียร์เบียร์อย่างไร มองว่าเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงหรือไม่ หรือเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี แต่มีอายุอยู่เพียงสั้น ๆ เพราะอาชีพดังกล่าวต้องใช้ความสดใส ความสวยงาม ความสาว เป็นปัจจัยสำคัญ

บทบาทของผู้วิจัยบางครั้งสังเกตกระบวนการทำงาน ช่วงเวลาแวดล้อมเพื่อค้นหาว่าความแตกต่างของช่วงเวลาในการทำงานมีผลต่อปฏิบัติการของสาวเชียร์เบียร์อย่างไร การสวมบทบาทของอัตลักษณ์ (Identity) สาวเชียร์เบียร์มีกระบวนการอย่างไร สถานภาพของผู้หญิงเชียร์เบียร์ท่ามกลางช่วงระยะของเข็มนาฬิกาดังกล่าว ได้สร้างตัวตนใหม่ขึ้นมาอย่างไร และหลังจาก

เสร็จสิ้นภารกิจของการปฏิบัติงานและเวลาอื่นที่นอกเหนือจากการประกอบอาชีพเชียร์เบียร์แล้ว
 สาวเชียร์เบียร์มีกระบวนการละทิ้งอัตลักษณ์ของสาวเชียร์อย่างไร

ดังนั้นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบด้วย

สาวเชียร์เบียร์	10	คน
ลูกค้า	2	คน
นายจ้าง	2	คน

พื้นที่ในการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกศึกษาพนักงานเชียร์เบียร์ใน
 สถานที่ทำงาน ซึ่งเป็นผับ และ ร้านอาหาร ที่ตั้งอยู่ในเขตห้างสรรพสินค้าฟิวเจอร์ปาร์ค รังสิต ซึ่ง
 สถานประกอบการดังกล่าวจะมีสาวเชียร์เบียร์ยี่ห้อต่าง ๆ เกือบทุกยี่ห้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร

ซึ่งเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานในการสร้างแนวความคิดและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อสร้าง
 กรอบแนวคิดในการวิจัย ข้อมูลที่ใช้มาจากเอกสารหลายรูปแบบ

- หนังสือทั่ว ๆ ไป เช่น หนังสือของผู้หญิง หนังสือของอาชีพงานบริการ เป็นต้น
- วารสารและสื่อสิ่งพิมพ์ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับความงาม
- รายงานการวิจัย คือ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก

นอกจากแนวทางในการตั้งคำถามตามกรอบแนวคิดก่อนการสัมภาษณ์แล้วนั้น
 เทคนิคที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการสัมภาษณ์คือ การซักถามอันเนื่องมาจากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ยอม
 ตอบคำถามบางคำถาม อาจจะทำให้ได้รับคำตอบที่ไม่สมบูรณ์ชัดเจนหรือการให้คำตอบที่วกไปวนมา

เพื่อซ่อนเร้นความจริงบางอย่าง ตลอดจนการได้โอกาสคุยหรือระบายความในใจจนออกห่างไปจากประเด็นคำถาม สิ่งต่างๆ เหล่านี้ผู้วิจัยอาจจะใช้วิธีการชักเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ได้รับคำตอบที่ถูกต้องตามประเด็น

แนวคำถามมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมในกระบวนการสัมภาษณ์ อีกทั้งอาจจะมีการลดหรือเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับช่วงระยะเวลา และเพื่อให้สามารถตอบโจทย์ในการวิจัยมากที่สุด

3. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

เนื่องจากการสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงวิถีชีวิตและความเป็นอัตลักษณ์ที่แท้จริงของสาวเชียร์เบียร์ได้ จึงต้องอาศัยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมทั้งในขณะที่สัมภาษณ์อยู่และระหว่างการปฏิบัติงานของพวกเธอ ทำให้เห็นถึงกระบวนการต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยได้รับผลการศึกษามีคำตอบที่ชัดเจนขึ้น

การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งรายละเอียดเป็น 2 ส่วน คือ

1. ข้อมูลภาคสนาม

เป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชากรที่ผู้วิจัย ได้คัดเลือกมา ซึ่งอธิบายโดยใช้กรอบแนวความคิดและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในการศึกษาครั้งนี้

2. การเชื่อมโยงและวิเคราะห์ระหว่างข้อมูล

ภาคสนามกับข้อมูลเอกสารที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้ศึกษาทำการเก็บข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพ จากหนังสือที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปรุงแต่งความงามชนิดต่าง ๆ และการสัมภาษณ์เจาะลึกจากพนักงานเชียร์เบียร์หญิง 10 คน การวิเคราะห์เนื้อหาและวาทกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติการเชียร์เบียร์ โดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการเชียร์เบียร์ รวมทั้งมีการสัมภาษณ์ รวบรวมเรื่องเล่าซึ่งจะเปิดพื้นที่ส่วนตัว เพื่อหาสาระสำคัญของการปรุงแต่งร่างกาย

ทั้งในแง่ของความเสียงทางด้านสุขภาพ ผลกระทบทางด้านจิตใจ การต้อรอกกับอัตลักษณ์
กระแสหลักเป้าหมายของการปรุ่่งแต่งร่างกาย ผลสำเร็จในอาชีพเชียร์เบียร์

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์กับผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในแวดวงการประกอบอาชีพ
สาวเชียร์เบียร์ อาทิเช่น พนักงานเชียร์เบียร์ นายจ้างบริษัทเบียร์ พนักงานคัดเลือกสาวเชียร์เบียร์
ตัวแทนบริษัทรับเหมาสาวเชียร์เบียร์ รวมทั้งลูกค้าที่ดื่มเบียร์เพื่อเป็นข้อมูลให้ได้คำตอบให้มีความ
แม่นยำและถูกต้องดีที่สุด และใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมอีกด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทำในแบบของการศึกษาในเชิงคุณภาพ
ใช้การวิจัยข้อมูลเชิงลึก ในกรอบแนวคิดทฤษฎี และเหตุผลทางวิชาการมาพรรณนาวิวัฒนาการ
แนวความคิดในการปรุ่่งแต่งร่างกายของตัวเอง และการสร้างอำนาจขึ้นมาต้อรอกในสถานการณ์
ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยเพื่อสร้างความสำเร็จในอาชีพของ
สาวเชียร์เบียร์ โดยให้เห็นถึงวิถีของความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ทำหน้าที่เชียร์เบียร์และ
ผู้บริหารเบียร์

แผนการดำเนินการวิจัย

ตุลาคม 2548	ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
ธันวาคม 2548 – กุมภาพันธ์ 2549	เก็บข้อมูลภาคสนาม
มีนาคม 2549	วิเคราะห์ สรุปผล
เมษายน 2549	นำเสนอผล